

NARODNI GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE V LJUBLJANI.

Člani „Zadružne zveze“ dobivajo list brezplačno. — Cena listu za nečlane po štiri krome na leto, za pol leta dve kroni, za četrt leta eno kromo; za člane zvezinih zadrug po tri krome na leto. — Posamezne številke 20 vin.

:: Telefon štev. 216. ::

C. Kr. poštne hran. št. 64.846
Kr. ogrske „ „ „ 15.649

Izhaja 10. in 25. vsakega meseca. — Sklep urejevanja 5. in 20. vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo. — Cena inseratom po 30 vinarjev od enostopne petit-vrste, za večkratno inseracijo po dogovoru.

Vsebina: Kako se skliče in vrši občni zbor. Vloge zadrug po občnem zboru. Pristojbine in davki. Zadružni pregled. Razne objave. Bilance.

Kako se skliče in vrši občni zbor?

Ko je računski zaključek za preteklo upravno leto narejen in ga je odobrilo tudi nadzorstvo, je treba misliti na občni zbor. Ker marsikateri zadrugi ni popolnoma znano, kaj je treba ob priliki občnega zbora vse storiti, podajamo v naslednjem kratko navodilo, kako naj se občni zbor skliče, kako naj se vrši in kaj je treba storiti po občnem zboru.

Skliče se občni zbor tako, kakor zahtevajo pravila. Pri raznih zadrugah obsegajo pravila o tej stvari zelo nejednake določbe, tako na primer, da se razglasi občni zbor po določenih časnikih, z oklicem pred cerkvijo ali da se občni zbor razglasi z razpisom, ki se nabije v poslovnem prostoru zadruga, itd. Naj bo način razglasitve ta ali oni, vedno se je treba strogo držati določb, ki so navedene v pravilih, kako naj skliče občni zbor. V nasprotnem slučaju bi bil občni zbor neveljaven in bi ga bilo treba še enkrat sklicati.

V dotičnem razglasu naj se navede dan, katerega se ima občni zbor vršiti, dalje kraj, kjer se bo vršil in čas, ob katerem se bo pričel. Poleg tega je treba navesti vse pred-

mete, o katerih se bo sklepalo, ali — kakor pravimo — treba je občnemu zboru določiti dnevni red, spored.

Opozoriti nam je tukaj na § 30 zadružnega zakona, ki se glasi: „Občni zbor se ima sklicati na ta način, kakor je to določeno v pravilih. Namen občnega zbora se mora ob sklicanju vselej naznaniti. O predmetih, katerih razpravljanje ni bilo na ta način naznanjeno, se ne more sklepati; od tega je izvzet le sklep glede na občnem zboru stavljenega predloga, da naj se skliče izreden občni zbor. Za stavljenje predlogov in za razpravljanje brez sklepanja ni treba oznanila.“

Običajne točke dnevnega reda so naslednje:

- 1.) Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
- 2.) Poročilo načelstva.
- 3.) Poročilo nadzorstva.
- 4.) Potrjenje računskega zaključka za preteklo poslovno leto.
- 5.) Razdelitev čistega dobička (kjer je to dopustno po pravilih).
- 6.) Volitev načelstva.
- 7.) Volitev nadzorstva.
- 8.) Prememba pravil.
- 9.) Poročilo o izvršeni reviziji.
- 10.) Slučajnosti.

Predno se začne razpravljati o posameznih točkah, naj predsednik konstatira, da je bil občni

zbor pravilno sklican in da je sklepčen. Nato naj imenuje zapisnikarja in morebitne overovatelje, če je v pravilih predpisano, da se morajo imenovati overovatelji.

Kedaj je občni zbor pravilno sklican, o tem smo ravnokar govorili. Sklepčen je pa tedaj, če je navzočih toliko članov, kolikor je določeno v pravilih. Če bi ne bilo v pravilih glede sklepčnosti ničesar ugotovljenega, je občni zbor sklepčen, ako je navzoč najmanj deseti del članov (§ 31. zadr. zak.). Le tedaj, kadar se vsled nesklepčnosti prvega občnega zbora vrši drug občni zbor, se more veljavno sklepati ob vsakem številu pričujočih zadružnikov (§ 32. zadr. zak.).

V zapisniku, ki se vodi o občnem zboru, naj se vselej ta izjava predsednikova izrečno omeni. Če je bil občni zbor razglašen v kakem časniku, naj se navede številka in ime dotičnega lista in datum izdanja. Glede sklepčnosti pa naj se zabeleži, koliko ima zadruga članov in koliko je od teh navzočih. To je potrebno zaradi tega, ker se mora prepis zapisnika poslati raznim oblastem, ki morejo le na podlagi zapisnika presoditi, če so bili sklepi veljavni ali ne.

Ko se je to konstatiralo, se preide v podrobno razpravo o posameznih točkah dnevnega reda.

V imenu načelstva naj poroča predsednik ali kak drug odbornik o delovanju zadruge v pretekli poslovni dobi. Omeni naj se, če je zadruga napredovala ali nazadovala in če ni bilo uspeha, kakšni so bili vzroki, ki so ovirali združno delovanje. Opozori naj združnike na dolžnosti, ki jih imajo do zadruge, naj bodo zvesti, zanesljivi in vestni člani itd.

Nadzorstvo naj poroča, kako je poslovalo in pregledovalo delovanje načelstva in koliko je imelo sej ter naj končno stavi predloge glede absolutorija načelstvu, glede odobritve računskega zaključka in glede morebitne razdelitve dobička pri tistih zadrugah,

pri katerih se sme čisti dobiček po pravilih deliti.

Računski zaključek, ki obsega same suhoparne številke, naj se članom nekoliko najtančneje obrazloži. Zlasti važnejšim postavkam naj se doda nekaj pojasnil, da dobe združniki več vpogleda v gospodarstvo zadruge.

Pri volitvi načelstva in nadzorstva naj se zopet natanko upoštevajo določbe pravil. Če je kak odbornik med letom izstopil iz načelstva in mu je bil po sklepu skupne seje načelstva in nadzorstva izbran naslednik, opravlja ta svoje posle samo do prihodnjega občnega zbora in je tedaj potrebna dopolnilna volitev za mesto prvega (izstopivšega) odbornika.

Vsi oni odborniki, ki so izstopili, naj se v zapisniku navedejo imenoma in ravno tako je imenoma navesti tiste ki so bili sedaj izvoljeni v načelstvo. Navede naj se tudi njihov stan in bivališče. Ako se volitev ni izvršila soglasno, je tudi povedati, s kolikimi glasovi so bili posamezni odborniki izvoljeni.

Kedaj se sme voliti z vzklikom, o tem imajo navadno pravila natančnejšo določbo. Ako bi pa v pravilih take določbe ni bilo, je volitev z vzklikom dopustna le, če nihče ne ugovarja.

Za izpremembo pravil zadostuje v nekaterih slučajih navadna večina navzočih članov, v nekaterih se zahteva posebna večina oddanih glasov, zlasti za razdružitve zadruge. Tudi te določbe pravil je treba vedno upoštevati. Izpremembo pravil je treba v zapisniku dobesedno zabeležiti, pri čemer naj se navedejo posamezni paragrafi pravil, ki so se izpremenili, oziroma odstavki teh paragrafov in pa natančno besedilo, kako se bo dotično mesto v pravilih odslej glasilo. Zna se pa zgoditi, da bi registracijska sodnija kasneje kake take premembe ne hotela vpisati v združni register, češ da je v nasprotju z združnim zakonom. Zato priporočamo zadrugam, da naj nameravane izpremembe poprej naznanijo svoji zvezi

in jo vprašajo za svet, če bi bila taka in taka izprememba dopustna in umestna.

Revizijskega poročila naj nobena zadruga ne pozabi djati na dnevni red, če je bila v dotični poslovni dobi izvršena revizija in je zadruga revizijske spise že prejela. Drugače utegne sodnija načelstvu naložiti občutne globe. Revizijsko poročilo se mora na občnem zboru v celoti prebrati.

Slučajnosti, raznoterosti, nasveti, prosti razgovor ali kakor se že imenuje ta točka, ki se navadno dene na zadnje mesto vspeveda, je določena samo za morebitne razprave. Marsikje mislijo, da se more pri tej točki sklepati o vsem, kar ni bilo že v ostalem dnevnem redu obseženo. Pa ni res! Kakor smo videli iz § 30. zadr. zak., mora biti vsak predmet, o katerem naj se pri občnem zboru sklepa, v dnevnem redu jasno in točno naveden. Pač pa je dopustno, da se pri tej točki samo razpravlja o stvareh, ki že prej niso prišle v razgovor.

Občeni zbor vodi navadno načelnik ali njegov namestnik, oziroma tista oseba, ki je v to določena po pravilih. Če bi ne bilo v pravilih nobene določbe v tem oziru, smejo zadružniki iz svoje srede izbrati predsednika občnemu zboru.

O občnem zboru je voditi poseben zapisnik (§ 34. zadr. zak.), v katerega je treba vpisati vse sklepe občnega zbora. Zapisnik je v zmislu zakona na pol javna knjiga, ker imajo vsi zadružniki in upravne oblasti pravico, da smejo vanj vpogledati. Zapisnik naj se ne vodi preobširno, vendar pa tudi ne prekratko. Poda naj v glavnih potezah zadostno sliko o vsem, kar se je godilo pri občnem zboru. Zapisnik je treba podpisati tako, kakor določajo pravila; navadno ga podpišeta predsednik in zapisnikar, oziroma če je bil imenovan kak overovatelj, tudi le-ta.

Vzorec za zapisnik je dobiti pri Zadružni zvezi.

Zapisnik je treba voditi zelo natančno. Kakor smo že omenili, je treba zapisnik v

prepisu poslati raznim oblastem, ki na podlagi istega presojuje, ali so bili sklepi občnega zbora pravilni ali ne. Ako zapisnik ni sestavljen pravilno, se vloga vrne zadrugi in tako nastanejo nepotrebne sitnosti in stroški, včasih je treba celo sklicati drug občni zbor. Zato zadrugam nujno priporočamo, naj se ob vpisovanju zapisnika ravna po vzorcu, ki ga je izdala Zadružna zveza.

V naslednjem priobčujemo kratek vzorec, kako je treba voditi zapisnik o občnem zboru.

Zapisnik

o rednem občnem zboru Kmečke hranilnice in posojilnice v Zagorici, registrovane zadruga z neomejeno zavezo, ki se je vršil dne 10. marca 1915.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za leto 1914.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Prememba pravil.
7. Poročilo o izvršeni reviziji.
8. Slučajnosti.

Predseduje načelnik Josip Hren, ki otvori ob pol štirih popoldne občni zbor ter konstatira sklepčnost, ker ima zadruga 136 članov in je od teh 47 navzočih. Nadalje konstatira, da se je ta občni zbor pravilno sklical in sicer v listu „Narodni Gospodar“, št. 3, z dne 25. februarja 1915 (ali: z razpisom na uradni deski v poslovnem prostoru, ali: z oklicem pred župno cerkvijo v, ali s pismenimi vabili, ki so se doposlala vsem članom, kakor pač določajo pravila).

Zapisnikarjem imenuje predsednik občnega zbora člana Franceta Mlakar.

Nato se preide k pojedinim točkam dnevnega reda.

Ad 1.

Zapisnik o zadnjem občnem zboru se prečita in soglasni odobri.

Ad 2.

V imenu načelstva poroča načelnik sledeče: Zadruga je v minolem leto znatno napredovala v kljub raznim oviram. Število članov se je zvišalo od 123 na 136, denarni promet se je precej pomnožil, stanje hranilnih vlog je nekoliko napredovalo, toda ne tako kakor v prejšnjih dobah, ker so vlagatelji vsled nepovoljne letine dvignili precej svojih prihrankov. Prošnje za posojila so prihajale v večjem številu nego v prejšnjih letih; večini prošnikov je načelstvo dovolilo posojila, vendar pa je bilo treba nekatere zavrniti, deloma ker bi posojila ne bila povsem varna, deloma ker je bila zadruga že močno izrabila svoje naložbe. Načelstvo je imelo 24 sej, v katerih so se reševale tekoče zadeve.

V imenu nadzorstva poroča njega predsednik Anton Škulj, da je nadzorstvo v štirih sejah obravnavalo poslovanje načelstva, med letom sta pa večkrat nenadoma dva zastopnika nadzorstva pregledala knjige in blagajno in našla vse v najlepšem redu. Nadzorstvo se je prepričalo, da je načelstvo vestno izpolnjevalo svoje dolžnosti in zato predlaga, da se mu podeli absolutorij. Ta predlog se soglasno sprejme.

Ad 3.

Tajnik prečita računski zaključek za leto 1914 in pojasni podrobno posamezne postavke. Predsednik nadzorstva poroča, da je nadzorstvo pregledalo računski zaključek in našlo, da se popolnoma strinja s knjigami, nakar se računski zaključek soglasno odobri.

Ad 4.

V smislu pravil izstopita iz načelstva Janez Hočever, posestnik v Zagorici in Janez Novak, posestnik v Srednji vasi, oziroma vsled preselitve g. Valentin Oblak, učitelj v Podgori in se izvolijo v načelstvo z 39 izmed vseh, t. j. 41 oddanih glasov prejšnja odbornika Janez Hočever, posestnik v Zagorici in Janez Novak, posestnik v Srednji vasi, na novo pa

Janez Strnad, posestnik in trgovec v Zagorici. Imenovani izvolitev sprejmo.

Ad 5.

Iz nadzorstva izstopita Franc Zalar in Ignacij Miklič, ki se zopet izvolita. Imenovana izvolitev sprejmeta.

Ad 6.

Sklene se soglasno prememba pravil in sicer v §§ 2. in 28.

Dosedanjemu besedilu § 2. se ima dostaviti še naslednja točka: e) oskrbuje svojim članom kmetijske potrebščine, kakor umetna gnojila, umetna krmila, stroje itd.“

V § 28. prvega odstavka prvi stavek se ima glasiti: „Redni občni zbor se sklicuje enkrat v letu in sicer najkasneje do konca meseca aprila.“

Ad 7.

Prečita se dobesedno zapisnik o reviziji, ki jo je izvršil revizor Zadružne zveze v Ljubljani g. N. N., v času od do in pa od Zadružne zveze v Ljubljani doposlana rešitev revizijskega poročila.

Ad 8.

Pri slučajnostih izraža član I. I. željo, da bi posojilnica napravila uradne dneve tudi v onih dneh, ko se na njenem sedežu vrše semnji. Načelnik izjavi, da se bo ta nasvet upošteval.

Ker se nihče več ne oglasi k besedi, zaključí predsednik občni zbor.

V Zagorici, dne 10. marca 1915.

Fr. Mlakar, Iv. Perko, Josip Hren,
zapisnikar. načelnik.

Opomba: Kadar se po tem izvorniku napravi prepis, morata istinost prepisa z lastnoročnimi podpisi potrditi dva člana načelstva. V tem slučaju se konec prepisa glasi takole:

V Zagorici, dne 10. marca 1915.

Fr. Mlakar, l. r., Iv. Perko l. r., Jos. Hren l. r.,
zapisnikar. načelnik.

Z ozirom na ministrsko odredbo z dne 23. maja 1895, drž. zak. št. 74, potrjujeva, da se ta prepis dobesedno strinja z izvornikom.

Janez Hočever, Odtisek Jos. Hren,
odbornik. štampilije. načelnik.

Pripomniti imamo tudi, da je prav umestno in priporočljivo, če se z občnim zborom združi poljudno predavanje o kakem primeren predmetu.

Omeniti nam je še nepravilnost, ki se je vgnezdila pri mnogih zadrugah, namreč to, da se občni zbor ne vrši v tistem času kakor zahtevajo to pravila, oziroma zakon. V § 32. zadr. zakona je izrečno predpisano, da mora načelstvo vsake zadruga tekom prvih šestih mesecev vsakega poslovnega leta oznaniti računski zaključek preteklega poslovnega leta z bilanco vred. Računski zaključek pa je samo takrat veljaven, če ga je odobril občni zbor. Pri onih zadrugah, ki sklepajo svojo upravno dobo z dnem 31. decembra, se mora torej občni zbor vršiti najkasneje do konca meseca junija vsakega leta. Če je pa v pravilih določena krajša doba, držati se je tega roka.

Vloge zadrug po občnem zboru.

Po občnem zboru morajo zadruga napraviti različne vloge in jih predložiti pristojnim oblastim. Te vloge so:

Vloga na okrajno glavarstvo

(kot politični oblast),

s katero se tekom 8 dnij po izvršenem občnem zboru predložita dva izvoda računskega zaključka, ki je bil odobren na zadnjem občnem zboru, in pa celoten prepis zapisnika o občnem zboru. Tiskovino je dobiti pri Zadrugni zvezi. Vloga je prosta kolka in ravnokoli priloženi prepis zapisnika o občnem zboru (§ 7 zak. z dne 21. maja 1873. drž. zak. št. 87). To vlogo je treba napraviti vsled določbe § 35 zadrugnega zakona. Prepis zapisnika o občnem zboru morata na koncu overoviti dva člana načelstva, t. j. potrditi s svojim podpisom, da se prepis strinja z izvršnikom.

Za slučaj, da so se na občnem zboru izpremenila pravila v kaki točki, se mora iz-

prememba naznaniti okrajnemu glavarstvu — v kar služi ista tiskovina — ter se mora to zgoditi nadaljne v 8 dneh potem, ko je bila prememba vpisana v zadrugni register. Tudi ta vloga je prosta kolka. Obe vlogi se pa lahko tudi združiti v eno, tako da je manj pisarij.

II. Vloga na okrajno glavarstvo

(kot davčno oblast)

ki se poda zaradi odmeritve pridobninskega davka.

Z ozirom na pridobnino delimo zadruga v tri vrste, namreč: a) v zadruga, ki so pridobnine popolnoma proste; b) v zadruga, ki so pridobnine pogojno proste; c) v zadruga, ki nimajo glede pridobnine nobenih ugodnosti.

a) Pridobninskega davka so popolnoma oproščene rajfajzovke (§ 84 e) zak. z dne 25. oktobra 1896, drž. zak. št. 220). Oproščene so dalje popolnoma pridobnine „zadruga in družbe kmetovalcev za skupno nabavo semen, gnojil, plemenske živine, strojev in orodja in drugih kmetijskih proizvodnih potrebščin, če se čisti dobiček ne razdeljuje,“ dalje take zadruga (t. j. zadruga in združbe kmetovalcev) za skupno predelovanje in vnovčenje samopridobljenih kmetijskih pridelkov, toda z istimi omejitvami, katerim je podvrženo oproščanje posameznega kmetovalca od splošne pridobnine (§ 84 f, istega zakona). Semkaj spadajo zlasti mlekarske, vinarke, strojne, živinorejske zadruga, če imajo v svojih pravilih določbo da se sprejemajo za člane samo kmetovalci, druge osebe pa le izjemoma v toliko, kolikor je to potrebno za boljše vodstvo zadrugnega poslovanja.

b) Pogojno oproščene pridobninskega davka so zadruga, ustanovljene in registrovane v zmislu zakona z dne 9. aprila 1873, drž. zak. št. 70, in sicer:

Produktivne zadruga, četudi svoje izdelke nečlanom prodajajo (vendar pa morajo člani sami izvrševati dotična dela, oziroma

morajo člani sami dajati glavne snovi za predelovanje); dalje posojilnice (ki niso rajfajznovke) in kreditna društva, konsumna društva, sirovinska društva, četudi blago od nečlanov kupujejo, skladiščne in prodajalne zadruge, čeprav prodajajo izdelke svojih članov tudi nečlanom, stavbinska društva, stanovanjske zadruge itd.

Vse te tukaj navedene zadruge pa morajo temeljiti na načelu samopomoči in morajo omejevati svoje poslovanje po pravilih in dejanski na svoje lastne člane, kateri zahtevi pa je zadoščeno, če n. pr. posojilnice (ki niso rajfajznovke) le svojim članom posojila dajejo, konsumna društva le svojim članom prodajajo itd.

Te zadruge so pridobnine popolnoma proste pod pogojem, da čisti dobiček, izračunan po določenih pridobninskega zakona, ne presega zneska 1200 kron. Če je čisti dobiček višji, predpiše se pridobninski davek, ki znaša: od 1200 K do 2800 K 2·50/0, od 2800 K do 5000 K 30/0, od 5000 K do 40.000 K 3·50/0, od 40.000 K do 100.000 K 40/0, nad 100.000 K 50/0.

c) Neoproščene so pridobninskega davka zadruge, ki so bile navedene pod b), ako svojega delovanja ne omejujejo na člane na prim. če konsumno društvo prodaja tudi nečlanom, če posojilnica (ki ni rajfajznovka) tudi nečlanom daje posojila, itd. Pri zadrugah te vrste znaša pridobninski davek: do 2800 K 40/0, od 2800 K do 5000 K 50/0, od 5000 K do 10.000 K 60/0, od 10.000 K do 20.000 K 80/0, nad 20.000 K 100/0 čistega donosa.

Zadruge, ki so navedene pod b) in c), morajo vsako leto v 14 dneh po odobrenju računskega zaključka, najkasneje pa v prvih 6 mesecih po preteku poslovnega leta vložiti pri pristojni davčni oblasti (c. kr. okr. glavarstvo) napoved za pridobnino. Ako se napoved ne predloži pravočasno, sme davčna oblast naložiti kazen zaradi nereda.

Zadrugam, ki so pridobnine popolnoma proste (tiste, ki smo jih navedli

pod točko a), ni treba predlagati napovedi za pridobnino. — Dostikrat pa se zgodi, da davčne oblasti tudi od takih zadrug zahtevajo napoved o pridobnini. Zadruga naj v takem slučaju doloži davčni oblasti le en izvod svojih pravil in naj opozori na odredbo finančnega ministrstva z dne 23. maja 1898, št. 25.421; če bi pa davčna oblast ne mogla, oziroma ne hotela na podlagi pravil spoznati davčne prostosti, potem je treba vložiti popolno napoved.

Tiskovine za napoved je dobiti pri davčnih uradih. Izpolni se pa kot kaže sledeča tabela na prihodnji strani.

V razpredelku „oznamenilo podjetbe“ je označiti na kratko, s katerimi posli se zadruga bavi n. pr. konsumno društvo, mlekarska zadruga itd. Takoj spodaj naj se navede, če omejuje svoje poslovanje le na lastne člane ali ne, n. pr. prodaja samo svojim članom, kupuje mleko tudi od nečlanov itd.

V nadaljnjem oddelku se navede: računski zaključek za l., izvleček iz zapisnika o občnem zboru z dne

V rubriki „dohodki“ se zabeleži končna vsota dobička iz računa o zgubi in dobičku, v rubriki „stroški“ se navede vsota izgube iz računa o zgubi in dobičku, toda se mora poprej od te svote odšteti postavka „čisti dobiček“, ki se navede potem v tretji rubriki. Če je račun izgube in dobička pokazal izgubo, potem se seveda pusti tretja rubrika prazna in se navede vsota izgube v četrti rubriki.

Pripomniti imamo, da so predpisi o pridobninskem davku zelo zamotani. Marsikatera zadruga ne bo vedela, ko bo prejela pridobninski plačilni nalog, ali se ji je davek pravilno predpisal ali ne. V vseh takih dvomljivih slučajih naj se zadruga obrne do Zveze za pojasnilo in naj obenem doloži dotični plačilni nalog. Ako se bo videlo, da pridobninski davek ni pravilno odmerjen, bo Zveza sama napravila zadrugi priziv in jo skušala obvarovati morebitne škode.

Dežela: *Kranjska*.
Politični okraj: *Kočevje*.

Davčnouradni okraj: *Vel. Lašče*.
Občina: *Videm*.

**Napoved za pridobnino
podjeteb, zavezanih javncmu dajanju računov.**

Kmetijsko društvo v Dobropoljah, r. z. z n. z. (oznamenilo firme)
Videm pri Dobropoljah (sedež in adresa podjetbe)
za davčno leto 1915.

Podpisano predstojništvo izpoveduje po najboljši vednosti in vesti, da so povedbe, dane zastran odmere pridobnine za tu spodaj oznamenjene podjetbe, resnične in popolne.

N. N.
načelnik.

Podpis:
(Štampilja.)

J. J.
odbornik.

Št.	Oznamenilo podjetbe	Navedba pri- loženega računskega poročila ali drugih prilog	Dohodki		Stroški		Čisti donos		Izguba	
			K	h	K	h	K	h	K	h
	<i>Kmetijsko društvo- zadruga prodaja samo svojim članom</i>	<i>Računski za- ključek za leto 1914 in zapis- nik o občnem zboru 15. marca 1915</i>	7454	30	5260	80	2193	50	—	—

III. Vloga na trgovsko sodnijo

za vpis novih in izbris starih odbornikov in za vpis izpremembe pravil.

Tiskovine je dobiti pri Zvezi. Prošnja se kolkuje s kolkom za 2 kroni, ako se naznani kaka izprememba v pravilih ali v sestavi načelstva; ako se pa ni nič izpremenilo ne v enem ne v drugem oziru, se kolkuje vloga samo s kolkom za 1 krono; v tem zadnjem slučaju se pa lahko tudi vsaka vloga opusti in še le, ko sodnija pošlje zadrugi vprašalno polo o morebitnih izpremembah v načelstvu ali pri pravilih, se odgovori, da se ni nič izpremenilo in je potem dotični odgovor zadruga prost kolka.

Novi odborniki morajo na tej vlogi dati svoj podpis pri sodniji ali pri notarju legalizovati. Vsled nepoznanja dotičnih predpisov zahteva tu in tam legalizujoči uradnik za

legalizacijo previsoke kolke. Opozarjamo tukaj vse zadruge še enkrat, da se podpis več odbornikov smatra kot kolektiven podpis, za katerega znaša poverilna pristojbina le 2 kroni (ukaz finanč. ministrstva z dne 18. novembra 1900, št. 55.100). Sicer je mogoče za preveč plačane kolke ob priliki legalizacije zahtevati povračilo, toda so s tem združene marsikateresitnosti, tako da ponavadi vsaka zadruga dotično škodo raje potrpi. Zato pa naj se raje pravočasno varuje!

Kot prilogo je tej prošnji pridejati prepis zapisnika o občnem zboru ter ga opremiti s kolkom za 30 vinarjev. Prepis zapisnika se lahko priloži samo v izvlečku o tistih točkah, ki se nanašajo na izvolitev novih odbornikov in izpremembo pravil. V prošnji za vpis premembe pravil je navesti samo, kateri paragrafi pravil so se izpremenili, do-

čim mora iz zapisnika o občnem zboru, oziroma iz prepisa biti natančno razvidno besedilo, kako naj se izpremenjene, oziroma na novo privzete določbe pravil odslej glase.

Kakor povsod pri prepisih, morata tudi tukaj na koncu dva odbornika potrditi z lastno-ročnimi podpisi, da se prepis strinja z izvirnikom. Poleg teh podpisov se pritisni zadrugina štamplja.

IV. Vloga na finančno deželno ravnateljstvo, s katero se naznani izprememba pravil. To vlogo morajo napraviti samo hranilnice in posojilnice Rajfajznovega ustroja, katerim so bile priznane pristojbinske ugodnosti. Vloga je prosta kolka in se predloži potom c. kr. pristojbinskega urada, oziroma potom c. kr. okrajnega finančnega ravnateljstva, kjer le ta obstoje n. pr. na Štajerskem.

V. Zadrुžni zvezi v Ljubljani

kot revizijski oblasti je treba doposlati dobeseden prepis zapisnika o občnem zboru in računski zaključek v dveh izvodih.

Pristojbine in davki.

Izmed davkov pridejo pri zadrugah v poštev: neposredne pristojbine, pristojbinski nametek, rentni davek in pridobnina.

1. Neposredne pristojbine.

Neposredne pristojbine morajo plačati vse zadruge, izvzemši rajfajzenske posojilnice. Storitbi bi to morale dvakrat na leto in sicer v prvih 14 dnevih meseca januarja in julija. Tistim zadrugam, ki so včlanjene pri Zadrुžni zvezi v Ljubljani, pa je c. kr. finančno

ministrstvo z odlokom z dne 11. julija 1905, št. 8420, dovolilo, da jih smejo plačevati celoletno in sicer najdalje do konca meseca julija vsakega leta.

Neposredne pristojbine se plačujejo:

- 1.) od vplačanih deležev,
- 2.) od vplačanih pristopnin,
- 3.) od izplačanih deležev,
- 4.) od izplačanih obresti deležev,
- 5.) od kakega članom izplačanega dobička (zlasti dividend),
- 6.) od obresti tekočega računa.

Pristojbina se odmeri po lestvici I.; pristojbina od „obresti tekočih računov“ se pa izmeri z 2⁰/₀. Pristojbine od „obresti tekočih računov“ morajo plačati samo tiste zadruge, ki imajo s svojimi člani vpeljan tekoči račun in sicer od vsote obresti, katere so se dotičnim članom od njihovih vlog v tekočem računu vpisale v dobro ali so se jim izplačale.

Neposredne pristojbine se plačajo pri pristojnem davčnem uradu na podlagi izkaza, ki ga napravi zadruga sama. Tiskovino za te izkaze je dobiti pri „Zadrुžni zvezi“. Izkaz se mora napraviti v dveh izvodih, ki se morata oba predložiti davčnemu uradu, kjer se en izvod obdrži, drugi pa vrne zadrugi s potrdilom o vplačilu neposrednih pristojbin. Ta drugi, vrnjeni izkaz naj zadruga shrani med svojimi uradnimi spisi.

Izkaz se izpolni, kakor kaže tabela na sledeči strani.

Po zakonu z dne 3. januarja 1913, drž. zak. št. 5, je plačevanje neposrednih pristojbin odpravljeno za one kreditne zadruge, katerih pravila odgovarjajo zahtevam § 1. zakona z dne 1. junija 1889, drž. zak. št. 91 (to je, za posojilnice rajfajznovke).

I z k a z neposrednih pristojbin za l. 1914.

(Ime zadruga) *Kmetijsko društvo v Dobropoljah, registrovana zadruga z omejeno zavezo.*

Tek. št.	Sklicevaje se na	P r e d m e t	Pristojbini podvrženi znesek		Lestvica	Pristojbina	
			K	h		K	h
1	letni račun	Vplačani deleži	60	—	I.	0	10
2		Vplačane pristopnine	5	—	I.	0	10
3		Izplačani deleži	15	—	I.	0	10
4		Izplačane obresti deležev	—	—	I.	—	—
5		Drug članom izplačan dobiček	—	—	I.	—	—
6		Obresti tekočih računov	—	—	2 0/0	—	—
		Skupaj	0	30

V Dobropoljah, 17. maja 1915.

*N. N.
predsednik.*

(Štampilja.)

*J. J.
odbornik.*

II. Pristojbinski namestek.

Pristojbinski namestek je tista procentualna davščina, ki jo morajo pravne osebe plačevati od svoje nad 10 let trajajoče premoženjske posesti za vsako dobo 10 let.

Zadruge ki so ustanovljene na podlagi zakona z dne 9. aprila 1873, drž. zak. št. 70 (zadružni zakon) in ki po svojih pravilih omejujejo poslovanje na lastne člane, plačujejo pristojbinski namestek samo od svojega nepremičnega premoženja in sicer 11/2 odstotka od vrednosti premoženja z 25 0/0 pribitka (§ 2. zakona z dne 27. decembra 1880, drž. zak. št. 1 iz l. 1881).

Pristojbinski namestek morajo plačevati torej brez razlike vse zadruge. Toda one zadruge, ki poslujejo tudi z nečlani, morajo plačevati pristojbinski namestek od premičnega in nepremičnega premoženja (11/2 odstotka od vrednosti premičnega premoženja z 25 0/0 pribitkom, oziroma 3 0/0 od vrednosti

nepremičnega premoženja z 25 0/0 pribitkom). Tiste zadruge pa, ki omejujejo svoje delovanje na lastne člane, uživajo ugodnosti, ki smo jih navedli v prejšnjem odstavku, da se jim namreč obdavči samo nepremično premoženje in sicer z nižjimi odstotki.

Dolžnost, plačevati pristojbinski namestek, nastopi po preteku 10 let, odkar ima pravna oseba dotično premoženje v posesti. Vzemimo, da je neka mlekarska zadruga kupila neko zemljišče 15. maja l. 1902; za dobo 10 let od tega časa je prosta pristojbinskega namestka. Plačevati ga bo morala še le pričenši s 15. majem 1912. Tisti čas, v katerem nastopi dolžnost do plačevanja pristojbinskega namestka (torej v našem slučaju 15. maja 1912), je tudi merodajen za presojo vrednosti tej davščini podvrženega predmeta.

Da more davčna oblast odmeriti višino pristojbinskega namestka, mora zakoniti zastopnik pravne osebe vložiti napoved o njenem

premoženju. Napoved se napravi ločeno za zemljišča, stavbe in premično premoženje. V ta namen je treba dobiti pri davčnem uradu posebne, za to napoved določene vzorce. Vsak predmet, ki tvori sam zase posebno celoto, je navesti ločeno. Obenem je treba navesti natančno vrednost dotičnega predmeta. Od vrednosti premičnega premoženja se odtegnejo dolgovi, ki jih ima pravna oseba na dotični premičnini ob času, ko je za njo nastala dolžnost plačevati pristojbinski namestek. Napoved je vložiti pri pristojnem davčnem uradu, ki jo predloži uradu za odmero pristojbin (finančnemu okrajnemu ravnateljstvu).

Glede roka, v katerem je treba predložiti napoved o premoženju, ki je bilo ob začetku desetletja podvrženo pristojbinskemu namestku, se izdado odredbenim potom primerne določbe za vsako obdavčljivo dobo. Za sedanje desetletje 1910 do 1920 je bil rok za vlaganje napovedi vsled naredbe finanč. ministra z dne 10. oktobra 1910, drž. zak. št. 186, določen do konca meseca aprila 1911, kakor tudi so bile v tej naredbi navedene natančnejše določbe o obliki in vsebini napovedi.

Ne glede na to pa je treba napoved predložiti 30 dni potem, ko je dotični predmet postal podvržen pristojbinskemu namestku. V poprej navedenem primeru je mlekarska zadruga kupila zemljišče dne 15. maja 1902, dolžnost plačevati pristojbinski namestek se prične s 15. majem 1912, a napoved je predložiti vsaj do 15. junija 1912. Na prošnjo stranke se pa lahko dovoli, da se v teku 30 dni po preteku titega leta, v katerem se je pričela davčna dolžnost, predloži skupna napoved o vseh predmetih, ki so v tem letu postali podvrženi pristojbinskemu namestku.

Pristojbinski namestek se odmeri za dobo 10 let in sicer vedno za vsako kalendarično desetletje. Ako je torej kako premoženje tekom dotičnega desetletja postalo podvrženo temu davku, odmeri se pristojbinski namestek samo za dobo do konca desetletja. N. pr. neko premoženje, ki je vredno 10.000 K, bo po-

stalo obdavčljivo dne 31. marcu 1919; ker poneha sedanje desetletje z dnem 31. decembra 1920, se bo pristojbinski namestek odmeril samo za 1 leto 9 mesecev. V tem slučaju bi znašal pristojbinski namestek, ako se plačuje $1\frac{1}{2}$ odstotka od vrednosti, za celo desetletje, 1911 do 1920 K 150, in ker se odmeri samo za ono dobo, ki traja do konca desetletja, se odmeri v tem slučaju za čas enega leta in 9 mesecev z K 25.25.

Plačati pa odmerjenega pristojbinskega namestka ni treba naenkrat. Na vsako posamezno leto odpadajoči znesek se lahko plača v štirih enakih obrokih in sicer dne 1. januarja, 1. aprila, 1. julija in 1. oktobra vsakega leta, toda vedno za naprej.

Pripomniti je še, da kaka morebitna izpremembra, ki se je zgodila tekom desetletja pri premoženju, ne upliva nič na že odmerjeni pristojbinski namestek. Le tedaj, če se kako nepremično premoženje proda, je izjemoma dovoljeno, prositi za odpis pristojbinskega namestka od tistega časa naprej, ko se je izvršila prodaja. Tozadevni prošnji je priložiti potrebne izkaze, na kar se pristojbinski namestek za ostalo dobo odpiše, oziroma povrne tista vsota, ki je bila iz tega naslova preveč plačana.

III. Rentni davek.

Rentnina (prihodnina) je oni davek, ki ga plačujejo hranilnice in posojilnice od izplačanih in kapitalizovanih obresti hranilnih vlog in znaša $1\frac{1}{2}\%$ od te svote. Kreditne zadruga bi morale ta davek plačevati v prvih 14 dnevih po preteku vsakega četrtletja, torej štirikrat na leto. Onim rajfajzenskim posojilnicam, ki so včlanjene pri Zadrugi zvezi v Ljubljani, je c. kr. finančno ministrstvo z odlokom z dne 6. aprila 1906, št. 6039, dovolilo, da smejo plačevati rentni davek v celoletnih obrokih, in sicer vsako leto najpozneje do konca meseca julija za preteklo upravno leto.

Rentni davek se plača pri pristojnem davčnem uradu na podlagi posebnega izkaza.

I z k a z
o prihodnini, oddani po § 133.

Kupon (odrezek), katerega

Oznamenilo odbijanju zavezanega dolžnika *Hranilnica in posojilnica v Zagorici, r. z. z n. z.* odloči stranka,

ko ga je potrdil urad.

Oznamenilo časa, za katerega se oddaja prihodnini (§ 134.): za l. 1914.

dto.

1	2	3	4	5		6	7
Vrsta izplačanih oziroma v prid zapisanih prihodnin zavezanih prejemkov	Odstotni postavek oziroma Vanja	Višina izplačanih oziroma v prid zapisanih prihodnin zavezanih prejemkov v rubriki I oznamenjene vrste	Uporabljeni odstotni postavek prihodnine	Prispadajoči davčni znesek		Potentakem se je oddal	Uradno potrdilo
				K	h	znesek za dne komu	o znesku K h,
<p><i>Obresti hranilnih vlog:</i></p> <p>a) <i>izplačane</i></p> <p>b) <i>kapitalizovane</i></p>	<p>4 1/2 0/0</p>	<p>K 840-15</p> <p>„ 4392-73</p> <p>„ K 5232-88</p>	<p>1 1/2 0/0</p>	<p>78</p>	<p>50</p>	<p><i>sedemdeset osem kron 50 h</i></p> <p>18. junija 1914</p> <p><i>c. kr. davčnemu uradu v Vel. Laščah</i></p>	<p>t. j. K h, kateri je bil po</p>

Podpis stranke, oziroma izplačujoče blagajnice:

N. N. (Štampilja) J. J. odbornik.

(To izpolni državna blagajnica [davčni urad]).

Zgornji znesek K h, t. j. zaračunan pod daner. št. K h, je bil pri tukajšnjem uradu dne v prejem.

t. j. K h, kateri je bil po zaračunanjen pod daner. št.

Podpis obeh višjih uradnikov ali njunih namestnikov.

, dne

Podpis obeh višjih uradnikov ali njunih namestnikov.

Tiskovino za izkaz (obrazec C/III.) je dobiti pri vsaki davkariji.

Izkaz je napraviti v dveh izvodih, ki naj se sledeče izpolnita: Zgoraj naj se označi tvrdka zadruge na vrsticah, ki sta v ta namen določeni. Potem se spodaj izpolnijo posamezne rubrike. V prvo rubriko se zapiše: obresti hranilnih vlog a) izplačane, b) kapitalizovane. V drugi rubriki se navede obrestna mera za hranilne vloge n. pr. $4\frac{1}{2}\%$. V tretjem razpredelku se zabeleži vsota a) izplačanih, b) kapitalizovanih obresti hranilnih vlog. V četrti rubriki se navede odstotek prihodnine, t. j. $\frac{1}{2}\%$. V peti rubriki se s številkami zabeleži skupni znesek rentnine. V naslednjem razpredelku se znesek rentnine, zapiše z besedami, dalje se navede datum vplačila in se označi pristojni davčni urad. Potem se pritisne štamplja in se podpiše načelstvo, kakor to določajo pravila, navadno načelnik in en odbornik.

Oba izkaza se nato z zneskom rentnega davka vred predložita davčnemu uradu. En izkaz ostane na davkariji. Na drugem izkazu potrdi davkarija prejem rentnine in sicer dvakrat, na izkazu in kuponu. Ta drugi izkaz se vrne posojilnici, ki kupon odreže in ga shrani med svojimi akti, ostali večji del (izkaz) pa pošlje okrajnemu glavarstvu kot davčni oblasti.

Izkaz se izpolni kakor kaže tabela na predstoječi strani.

IV. Pridobninski davek.

Katere zadruge morajo plačevati pridobninski davek in katere so ga popolnoma ali pogojno oproščene, dalje kako se napravi napoved in v katerem roku se mora napoved predložiti, o tem glej članek „Vloge zadrug po občnem zboru“ v tej številki. Tudi smo ondi na kratko omenili, kako se ta davek izračuna. Tu pripomnimo le, da morebitni prizivi zoper izmero pridobnine nimajo odločilne moči. Davek se mora takoj plačati kakor je predpisan; če se vložnemu prizivu pozneje ugotovi, potem se preveč plačana vsota povrne,

oziroma se všteje pri naslednjih obrokih. Pridobnina se plačuje v štirih enakih obrokih vsakega leta, ki zapadejo dne 1. januarja, 1. aprila, 1. julija in 1. oktobra v plačilo.

Zadružni pregled.

Sestava bilanc in sklicanje občnih zborov. Naredba celokupnega ministrstva z dne 25. decembra 1914, drž. zak. št. 362 odreja nekatere izjeme glede določil o sestavljanju bilance in o tem, do kedar se morajo sklicati občni zbori.

Po § 1 te naredbe so trgovci, trgovske družbe, pridobitne in gospodarske zadruge in drugačna podjetja, ki so podvržena javnemu polaganju računov, do 30. junija 1915 oproščena dolžnosti, da morajo sestaviti bilanco, če imajo svoj sedež v Galiciji, Bukovini ali v okolišju okrožne sodnije v Kotoru v Dalmaciji. Takim trgovcem in podjetjem, ki imajo sicer svoj sedež v drugih krajih, toda imajo v navedenih deželah svoje glavno obratovilišče, se more na podlagi utemeljene prošnje dovoliti rok za sestavo bilance do 30. junija 1915.

Te določbe za naše zadruge nimajo pomena.

Pač pa je za nekatere zadruge večje važnosti nadaljna določba § 2 imenovane naredbe, ki se glasi:

„Za sklepanje o računskem zaključku po organu, ki je v to poklican, je delniškimi družbam, pridobitnim in gospodarskim zadrugam in drugačnim javnemu polaganju računov podvrženim podjetjem, odprt rok do 30. junija 1915, čeprav pravila določajo za to krajši rok.“

To podaljšanje roka za sestavo bilance, oziroma za sklicanje občnega zbora ima svoj pomen samo za one zadruge, ki imajo v pravilih določeno, da se mora računski zaključek sestaviti in odobriti preje nego do konca prvega polletja. Za ostale zadruge, pri katerih je glasom pravil sestaviti računski zaključek do konca junija, pa ne prinaša ta določba nikake izpremembe.

Naše zadruge naj se v smislu poslanih jim Zvezine okrožnice kar najbolj potrudijo, da bo njihov računski zaključek čimpreje sestavljen in da se bo čimpreje vršil občni zbor.

Ustanovitev zaklada za pomoč zadrugam pri celjski Zadružni zvezi. Kakor poroča „Zadruga“, sklenilo je načelstvo in nadzorstvo Zadrugne zveze v Celju v seji dne 17. decembra, da se ima osnovati zaklad pod gorenjim imenom. Sklep se bistvu glasi tako-le:

1. Pri zadružni zvezi v Celju se ustanovi poseben zaklad za pomoč članicam, ki pridejo v stiske in ki so nujne pomoči potrebne in vredne;

2. zaklad se nabira na ta račun, da posamezne zadruge iz svojega letnega dobička prispevajo v zaklad po primeri svoje moči in po visokosti letnega dobička primerno visoke obresti kot prostovoljne prispevke;

3. prihodnji občni zbor Zadružna zveza sklepa o tem, ali se določi za te prispevke za vse članice obvezen razdelni ključ po upoštevanju posebnih razmer velikih zadrug z velikimi dobički.

Načelstvo pravi, da so ga do tega sklepa vodili sledeči nagibi:

„V prvi vrsti je upoštevati sedanji splošni gospodarski položaj in negotovost glede bodočega gospodarskega razvoja. Moramo biti na vse pripravljeni. Nepriljubljenih nas eventualna gospodarska kriza, posebno denarna stiska, ki utegne nastati, ne sme zalotiti.

V tem času treba pokazati, da živi med zadrugami Zadružne Zveze čut skupnosti in pripravljenost za medsebojno pomoč in podporo. „Vsi za enega, eden za vse“ se mora ravno v sedanjem času udeležiti.

Potreba pomoči se lahko trenutno pokaže ravnotako pri velikih, kakor pri malih zadružnih podjetjih. „Danes meni, jutri tebi“!

Zadružna organizacija ne sme dopustiti, da bi se zadružništvo majalo ali krhalo, mora preprečiti vsako možnost, da bi dobili zadružniki do svoje zadruge nezaupanje, ker bi vsak tak pojav neizmerno škodil celi organizaciji.

Nasprotno bi obstanek takega razmeroma visokega podpornega zaklada zaupanje v trdnost zadružništva, posebno posojilništva močno utrdil in povečal.

Denar, nabran v zakladu za pomoč zadrugam, bo pod upravo načelstva Zadružne zveze, kontrolo bo pa imelo nadzorstvo, v najvišji instanci občni zbor, kateremu se bo dajalo obširna, podrobna in natančna poročila o uporabi zaklada. Prispevki torej niso darila, ampak vsaka zadruga s svojim prispevkom koristi le sebi in svojim sestram, ako čim največ za ta sklad žrtvuje.

Naš narod zahteva močne zadružne organizacije. Zadružna organizacija je steber našega narodnega gospodarstva, največja dobrota narodu. Več kakor vse dnevne podpore različnim društvom se stori s tem, da se ta zadružna organizacija sama tako okrepi in utrdi, da je ne more podreti uti najljutejši sovražnik.

Slednjič poziva predsednik vse članice brez izjeme, da vsaka po svoji moči iz dobička poslovnega leta 1914 določi kar največji znesek za pomožni zaklad pri zvezi.

Ta sklep je torej bistveno enak onemu, ki ga je bil sprejel lanski občni zbor Zadružne zveze v Ljubljani, da se ima namreč osnovati „zadružni zaklad“ za njene članice. Pripomnimo še, da je tak zaklad sklenila osnovati tudi nemška zadružna zveza v Šleziji.

Poljedelski minister o delu kmetijskih zadrug. Na občnem zboru Splošne zveze avstrijskih kmetijskih zadrug na Dunaju, ki se je vršil dne 12. decembra 1914, je zbrane zastopnike zadružnih organizacij med drugimi pozdravil tudi naš poljedelski minister Fr. Zenker. V svojem govoru se je dotaknil važnih nalog, ki jih imajo izvrševati ne samo posamezniki, ampak tudi oblastva, da se kmetijstvo obvaruje škode. Izjavil je, da more z zadovoljstvom konstatirati, da je kmetijsko zadružništvo prav umelo svojo zadačo v sedanjih vojnih dogodkih in da se je posebno izkazala zadružna kreditna organizacija. Zadružne zveze so tudi mnogo uspešnega storile za vojno dobavo in pomagale pri aprovizijskih stvarih. Posebno zadovoljstvo lahko izreka za sodelovanje zadružnih zvez in zadrug pri podpisovanju vojnega posojila. Minister je končal svoj govor s pozivom na delo, ki je sedaj nujno potrebno.

Občni zbor Splošne zveze avstrijskih kmetijskih zadrug na Dunaju se je vsled vojnih dogodkov vršil še le 12. decembra 1914. Občnega zbora se je udeležil ravnatelj državne zveze nemških kmetijskih zadrug v Berlinu, dr. Oton Gennes, zastopnik avstrijskih šulcejevih zadrug Karol Wrabetz in cela vrsta zastopnikov raznih najvišjih oblastij, deželnih odborov in kmetijskih zadružnih organizacij. Od galiških in bukovinskih zvez je bila zastopana le rusinska revizijska zveza v Lvovu po svojem predsedniku dr. Konstantinu Levicky, ki biva sedaj na Dunaju.

Poročilo o delovanju Splošne zveze je podal predsednik baron dr. Störk. Zadružni poučni tečaj, ki ga je bila priredila Splošna zveza, je bil dobro uspel. Zadružni shod, ki ga je nameravala v jeseni sklicati v Prago, je moral vsled vojnih dogodkov odpasti. Od uradnikov Splošne zveze so bili razun enega vsi poklicani pod orožje, vsled česar se je moralo opustiti revizije in statistično delo. Na drugi strani se je pa delo znatno pomnožilo. Baviti se je morala Zveza z vprašanji o moratoriju, vojni posojilnici, o odnošajih do avstro-ogrške banke in

poštne hranilnice, o oproščenju združnih uradnikov od vojne službe, z železniškimi zadevami, s vprašanji o dobavi krmil in gnojil itd.

Poročilo konstatira dalje z zadovoljstvom, da je bilo delovanje kmetijskih zadrug v teh nenavadnih dogodkih brezhibno vkljub velikim oviram, ki so se pojavljale. Zadruge so v teh težkih časih dobro prestale preskušnjo. Upati je, da tudi nadaljni potek vojske tega položaja ne bo izpremenil.

Glede vojnega posojila povdarja še posebej, da so se podpisovanja močno udeleževale zveze, kmečke posojilnice in vlagatelji na kmetih. Hitro pripraviti podpisane zneske pa bo delalo tu in tam nekoliko težav, ker združna organizacija ne more imeti tekoče naloženih velikih vsot, toda ta zadeva se bo dala pravilno izvesti, ako bi poštna hranilnica nekoliko počakala in ne bi takoj zahtevala vsega vplačila. Gotovo pa bo poraba tolikih likvidnih sredstev nekaj časa neugodno uplivala na normalno delovanje kmetijske organizacije za osebni kredit. Od raznih strani se je povdarjalo, kako koristno bi bilo, če bi imeli državno osrednjo združno blagajno; toda v tej stvari še sedaj ni potrebne edinosti v združnih krogih, vsled česar ni upati, da bi mogla taka naprava sedaj stopiti v življenje.

Na občnem zboru se je izvolila deputacija, ki naj bi poljedelskemu in finančnemu ministru sporočila želje kmetijske združne organizacije osobito glede olajšav pri plačevanju vojnega posojila in glede olajšav za uporabo kredita pri pri avstro-ogrski banki. Finančni minister je deputaciji odgovoril, da bi se v principu odložitev vplačevanja vojnega posojila mogla dovoliti, toda bi bilo vsak slučaj obravnavati posebej. Glede osrednje združne blagajne pa se je finančni minister izjavil proti ustanovitvi.

Izmed drugih obravnav tega občnega zbora naj omenimo: o izdaji navodila rajfajzenske posojilnice, o pospeševanju javnega blagra na deželi potom zadrug, o neki razsodbi upravnega sodišča (referent dr. E. Kalan iz Celja) in o statistiki rajfajzenskih posojilnic.

V mednarodnem kmetijskem zavodu v Rimu je bila dne 31. oktobra t. l. zanimiva seja. Zanimiva zato, ker je bila prva po izbruhu vojske in so se jo udeležili zastopniki vojskujočih se držav. Odposlanci posameznih držav so sedeli mirno drug poleg drugega na svojih sedežih, ki se jih imeli že preje. Skoro vsi so več ali manj osebno prizadeti vsled vojnih dogodkov, ker so ali njihovi sinovi ali sorodniki na bojnem polju. Vendar so prišli k

seji, da združeno delujejo za napravo, katere važnost se splošno priznava in se bo kmalu še bolj uvaževala. Da so tudi posamezne države prepričane, kako koristen je mednarodni kmetijski zavod, sledi iz tega, da ni nobena opustila k zborovanju poslati svojega zastopnika. Predsedoval je seji zavod načelnik, italijanski poslanec markiz Capelli, ki je v izrazitih besedah povdarjal svojo bol zaradi nastale vojne. Izvajal je, da bo moral zavod v bližnji bodočnosti izvrševati važno in težavno nalogo, pomagati državam, da se znova vstvari premoženje, ki ga vničila vojska in jim dajati na razpolago podatke o pridelovanju in trgovini kmetijskih pridelkov.

Angleške zadruge podpirajo ujetnike. Oni člani načelstva mednarodne združne zveze, ki so angleške narodnosti, so razposlali angleškim zadrugam naslednji oklic:

Vodstvo mednarodne združne zveze apelira na radodarnost in mednarodno solidarnost angleških zadrugarjev, proseč za majhen prispevek v sklad, ki se nabira za podpiranje nedolžnih „tujih sovražnikov“ nemške, avstrijske in ogrske narodnosti.

Združna organizacija sledi visokosrčno pozivom v prilog Belgijcev in Francozov in narodnega pomožnega sklada, toda velika beda vlada tudi med pripadniki sovražnih dežel, ki niso, mirno med nami živč, niti odgovorni za vojsko niti so se je udeleževali. Mnogo je med njimi žena in otrok, angleških podanikov nemških mož in očetov, in mnogo je tujcev, ki so jih vrgli iz njihovih služb zaradi njih narodnosti

Zvezino načelstvo čuti, da imamo neko gotovo odgovornost, v takih slučajih odpomoči bedi, katera se izkazuje kot trpljenje nedolžnih ljudij, kakor sledi iz preiskovanja.

Ta dolžnost nam pripada ne samo iz ljudomilih razlogov, ampak tudi radi mednarodnih odnošajev, ki smo jih gojili potom naše organizacije in zaradi idealov splošnega bratstva in miru, ki jih je skupno pospeševalo naše združno gibanje.

Ko bo vojska končana, bomo imeli še večjo nalogo, vse narode klicati za denarno pomoč, da se znova poživi združno gibanje v deželah, katere so sedaj prizadete po vojski in v katerih večini so strašno uničene zadruge, ki jih je v dolgoletnih naporih gradilo deloljubno ljudstvo.

Ker nismo upravičeni, sredstva mednarodne združne zveze porabiti za dobrodelne namene, prosimo za sedaj majhnih prispevkov iz vaših fondov za lajšanje hude stiske onih tujzemcev, ki bivajo med našimi zidovi. Vsoto, ki je na raz-

polago, prosimo potom mednarodne zadrúžne zveze poslati „odseku za podpiranje v pomankanju živečih Nemcev, Avstrijecev in Ogrov“ kot prispevek angleških komsunih društev. Odseku, ki bo upravljal ta sklad, bo pripadal zastopnik britanskega zadrúžnega gibanja.“

Ta oklic, ki so ga podpisali William Maxwell in drugi zadrúžni voditelji, dokazuje znova plemenitost temeljnih zadrúžnih načel.

Razne objave.

Trtne škropilnice. Trtne škropilnice, ki se izdelujejo iz bakra, bodo letos gotovo zelo drage, ker je baker (kufer) vsled omejenega uvoza in vsled velike vporabe v vojski že sedaj zelo drag. To nam kaže že močno zvišana cena modre, bakrene galice.

Zato je gotovo prav, da spravijo gospodarji že sedaj svoje stare trtne škropilnice v red.

Kjer je škropilnica že toliko pokvarjena ali obrabljena, da jo domač klepar ne more več dobro popraviti, tam naj pošljejo škropilnice naravnost v tovarno, ki izdeluje dotične vrste škropilnic. Ako gospodar ne ve za naslov, obrne naj se na trgovca, pri kojem je bil trtno škropilnico kupil.

Škropilnice „Avstrija“ „Hidrolina“ in „Automata“ izdeluje tvrdka Franc Nechvíle na Dunaju V./I, Margarethenstrasse 98, katera tudi vzame vse pri njej kupljene škropilnice v popravilo in popravilo po nizki ceni prav trpežno izvrši.

Stare, že nerabne in za popravilo nesposobne škropilnice vzame tudi za ceno bakra in medi v račun in dobavi proti primernemu doplačilu nove škropilnice.

Prav bi bilo, da gospodarji posameznih občin pošljejo v popravilo v tovarno svoje škropilnice skupno, ker pride to ceneje. Na vsako škropilnico je seveda obesiti tablico iz lesa ali iz trdega papirja (lepenke), na katero vsak napiše svoj naslov.

Škropilnice je treba v popravilo poslati čim prej mogoče, kajti kadar nastane spomlad, ne bo mogla tovarna več dela zmagovati in bi ostale škropilnice nepopravljene.

Najbolje je, da se obrnejo dotičniki poprej na omejeno trdko, da zvejo, o katerem času bo mogoče popravilo izvršiti. B. Skalicky

Vabilo na redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Lešah,

reg. zadr. z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 24. januarja 1915 ob 3. uri popoldne
v uradnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Potrjenje računskega zaključka za leto 1914.
5. Volitev načelstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Naklem,

reg. zadr. z neomej. zav.
ki se bo vršil dne 24. januarja 1915 ob 4. uri popoldne
v župnišču.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1914.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor Strojne zadrúge v Dravljah,

reg. zadr. z om. zavezo,
ki se bo vršil dne 26. januarja 1915 ob 6. uri popoldne
v dvorani.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1914.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrúžnikov.

Vabilo na redni občni zbor Strojne zadrúge v Mednem,

reg. zadr. z om. zavezo,
ki se bo vršil dne 27. januarja 1915. ob 9. uri dopoldne
pri Francetu.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1914.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrúžnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Kmetijskega društva v Št. Vidu nad Ljubljano,

reg. zadr. z om. zav.

ki se bo vršil dne 24. januarja 1915 ob pol 4. uri popoldne
v dvorani pri Cebavu.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1914.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Preski,

registrovane zadruga z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil 31. januarja 1915 ob 3. uri popoldne
v društvenem domu.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zbornu.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1914.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na XIII. redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice za blejski kot na Bledu

reg. zadr. z neomejeno zavezo,

ki se vrši dne 24. januarja 1915 ob 3. pol uri popoldne
v prostorih stare šole na Bledu.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zbornu.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1914.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Poročilo o izvršeni reviziji.
8. Slučajnosti.

Ako ob 3. uri občni zbor ni bil sklepčen, sklepa ob 4. uri veljavno brez ozira na število udov.

Načelstvo

Vabilo na občni zbor

Kmetijskega društva v Trbojah,

registrovane zadruga z omejenim jamstvom

ki se bo vršil dne 21. februarja 1915 v šoli ob 10. uri
popoldne.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za leto 1914.
3. Prememba pravil.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Volitev načelstva in nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ko bi ta občni zbor ne bil sklepčen ob navedenem času, vrši se pol ure pozneje drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Št. Vidu nad Ljubljano,

registr. zadr. z neomej. zavezo,

ki se bo vršil dne 24. januarja 1915 ob 3. uri popoldne
v dvorani pri Cebavu.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za l. 1914.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Vrhniki,

reg. zadr. z neom. zav.

ki se bo vršil dne 24. januarja 1915 ob 3. uri popoldne
v telovadnici pred kaplanijo na Vrhniki.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Poročilo o izvršeni reviziji.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1914.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.